

ÖZET

İLKOKULLARDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖZERKLİK DAVRANIŞLARI İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Zeynep Karataş

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Demet ZAFER GÜNEŞ

Haziran-2023

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin özerklik davranışları ile iş doyumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemi İstanbul ilinin Bağcılar ilçesindeki kamu ilkokullarında çalışan 234 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, öğretmen özerkliği ölçeği ve iş doyumunu ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin özerklik davranışlarını ve iş doyumlarını belirlemek için betimsel istatistikler, karşılaştırmalar için t testi, ANOVA tek yönlü varyans analizi, bağımsız gruplar t testi, pearson korelasyon analizi, öğretmenlerin özerklik davranışlarının iş doyumlarını anlamlı şekilde yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin iş doyumları orta düzeyde çıkmıştır. Öğretmenlerin iş doyumları demografik açıdan incelendiğinde ise kadın ve erkek öğretmenlerin iş doyumlarının orta düzeyde çıktığı, arada anlamlı bir fark olmadığı, mesleki kıdemin iş doyumuna etkisine bakıldığında ise en anlamlı fark 20 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde görülmüştür. Okuldaki çalışma süresine değişkenine göre öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. İlkokullarda çalışan öğretmenlerin özerklik davranışlarına bakıldığında öğretmenlerin genel özerklik davranışları orta düzeydedir. Öğretmen özerklik davranışları demografik değişkenlere göre incelendiğinde ise cinsiyete göre öğretmenlerin mesleki gelişim özerklik alt boyutuna ilişkin puanlar arasında anlamlı fark elde edilmiştir.

İlkokullarda çalışan öğretmenlerin özerklik davranışları ile iş doyumları arasındaki ilişkiye bakıldığında iş doyum puanları ile genel özerklik ölçeği puanları arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki vardır. Öğretmenlerin genel özerklik puanları iş doyumlarını anlamlı düzeyde yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş doyumunu, öğretmen özerkliği, ilkokul öğretmeni.

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE AUTONOMOUS BEHAVIORS AND THE JOB SATISFIED OF TEACHERS WORKING IN PRIMARY SCHOOLS

Master's Thesis, Educational Administration and Supervision

Zeynep KARATAŞ

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Demet ZAFER GÜNEŞ

June-2023

The aim of this study is to determine the relationship between teachers' autonomy behaviors and job satisfaction. The research is designed in a relational screening model. The sample of the study consists of 234 teachers working in public primary schools in the Bağcılar district of Istanbul. In the research, a personal information form, teacher autonomy scale, and job satisfaction scale were used as data collection tools. In the study, descriptive statistics were used to determine teachers' autonomy behaviors and job satisfaction, t-tests for comparisons, one-way ANOVA for variance analysis, independent groups t-tests, Pearson correlation analysis, and multiple linear regression analysis were performed to determine whether teachers' autonomy behaviors significantly predicted their job satisfaction. According to the findings obtained in the research, teachers' job satisfaction emerged at a medium level. When teachers' job satisfaction is examined demographically, it was found that there is no significant difference between male and female teachers' job satisfaction, which came out at a moderate level. The most significant difference in the effect of professional seniority on job satisfaction was seen in teachers who have worked for 20 years or more. There is no significant difference between teachers' opinions according to the variable of working time in school. Looking at the autonomy behaviors of teachers working in primary schools, teachers' general autonomy behaviors are at a moderate level. When teacher autonomy behaviors are examined according to demographic variables, a significant difference was found between

teachers' scores related to the sub-dimension of professional development autonomy according to gender. Looking at the relationship between the autonomy behaviors of teachers working in primary schools and job satisfaction, there is a low-level and statistically significant positive relationship between job satisfaction scores and general autonomy scale scores. Teachers' general autonomy scores significantly predict their job satisfaction.

Keywords: Job satisfaction, teacher autonomy, primary school teacher.